

Essee

Macmillani “Stabat Mater” on sügavalt religioosne teos. Teose tekstiks on luuletus, mis pärineb 13. sajandist ning käsitleb neitsi Maarja kannatusi ja sügavat leina pärast Kristuse ristilöömist. Ta poeg, Jeesus Kristus, kannatas Pontius Pilatuse all, löödi risti ning sellega andestas inimkonnale nende patud. Jeesusest jäi siia ilma maha leinav ema. See valu, mida ta tundis oma poja surma pärast, oli mõõtmatu. Teose kandsid ette Eesti Filharmoonia Kammerkoor, Tallinna Kammerorkester, solistid ning dirigent Tõnu Kaljuste

Öeldakse, et seal, kus lõppevad sõnad, algab muusika. Just see teos on imeline kehastus sellest lausest. Iga esitatud noot kandis edasi hinge läbistavat valu poja kaotusest. Arvan, et Macmillan suutis seda meisterlikult noodistada. Teosest jäi minule kõrva kontrastsus. Nii olid kontrastis vaikne algus ja väga valjud osad, a cappella ning orkestrisaatega osade vahel, mees- ja naissolistid. Arvan, et kontrastsus saab ka iseloomustada leina, kus mõnikord on see kurdistavalt vali ning teinekord vaibub, kuid tegelikult iial ei kao. Paralleeliks saab ka tuua pimeduse ja valguse võrdluse. Ülestõusmispühad on aeg, mis kehastab kurja võitlust heaga. Jeesus taheti risti lüüa ning sellega tappa, kuid ta tõusis üles. Maailma valgust ei suudetud kustutada. Teoses väljendub see jällegi kontrastis, kus teose algus on vaikne, hele. See sümboliseerib Jeesuse elu, kus ta käis ja kuulutas, elas täiusliku elu. Kontrastsed valjemad osad, väljendudes põhiliselt orkestripartiis, on ilmaliku maailma rünnak: Jeesuse reetmine ja ristilöömine. Kuid teos lõppes siiski vaikusesse hääbudes ning see võtab ideaalselt kokku ülestõusmispühade keskse idee, et pimedus ja kurjus ei saa valguse üle võita. Jumalikku võimu ei saa piirata surmaga.

Nii veider kui see ka ei oleks, oli minu lemmik osa kontserdist selle lõpus kõlanud pikk paus siis, kui teos oli läbi. Mõistan, et seda on karm öelda, arvestades, et just oli esitatud tund aega viimseni lihvitud tehniliselt keerulist teost. Eks mõnele võib see olla iseenesestmõistetav, kuid leian, et see paus oli igaühele enesesse vaatamise hetk. See oli hetk, mil muusika ulatus kaugemale kõlast ja jõudis kuulajate hinge. Vaikus on Jumala kingitud rahu mõtiskleda iseendas. Kõik liikmed publikust võtsid selle hetke, et tõeliselt hinnata äsja kuulnud esitust ning seda sõnumit, mida edasi kanti. Selle hetke, vaikusega, oli interpretide töö lõpuni viidud, sest muusika kui kunstivorm peab tekitama inimestes mingisuguse tunde või mulje. Leian, et selleks muusikat ju luuakse ja esitataksegi. Kui muusika ei tekitaks tunded, häid või

Monika Alu, 17
Tallinna Reaalkool
Juhendaja Veronika Alu

halbu, ei oleks sellel mõtet. Iga inimene sellest publikust lahkus mingisuguse muljega, sest too esitus ei saanud kedagi külmaks jätta.

James MacMillani “Stabat Mater” sobis ideaalselt esitamiseks vaikselt nädalal, kutsudes kuulajaid süvenema Maarja valusse ja Kristuse kannatustesse inimkonna eest. Eesti Filharmoonia kammerkoori, Tallinna Kammerorkestri ja dirigent Tõnu Kaljuste esitus oli kollektiividele iseloomulikult ideaalsuseni pürgiv ning mitmekesine, andes edasi leina sügavust ja lootuse helgust. Kontserdi lõpus valitsenud vaikusehetk pakkus võimaluse isiklikuks peegelduseks ning tõestas muusika võimet kõnetada inimest sügaval tasandil.